

NOTAT

Direktion & Kommunikation
J.nr. 001-08615
Ref. Kanrl/anrbj
Den 6. februar 2013

Orienteringsnotat om møde i UNEP (UN Environment Programme) Governing Council (styrelsesråd) og Global Ministerial Environment Forum i Nairobi den 18.-22. februar 2013

Den 27. samling i UNEP's Styrelsesråd og GMEF (Det globale ministerforum for miljø) finder sted den 18.-22. februar 2013 i Nairobi, Kenya. Her mødes miljøministre fra FN's medlemslande og diskuterer aktuelle miljørelaterede spørgsmål. Mødet i år vil primært omhandle opfølgning på en lang række emner fra Rio+20 konferencen.

Danmark repræsenteres af Miljøministeriet og Udenrigsministeriet.

1. Ministerdrøftelser

På ministersegmentet er der lagt op til en række drøftelser, som ikke er af bindende karakter. Nedenfor er Danmarks holdning til emnerne beskrevet.

Generelt om opgradering af UNEP ift. a) science-policy interface; b) nødvendige ressourcer; c) stakeholderinddragelse samt d) ministerinvolvering.

Ad a) Danmark lægger vægt på et stærkt science-policy interface og offentlig adgang til miljøinformation. Det er dog vigtigt, at der ikke etableres endnu et forum, som genererer en lang række møder og rejseaktivitet. Budgetkonsekvenserne må vurderes, ligesom det foreslås, at arbejdet i høj grad bygger på virtuel kommunikation og video-møder. Ad b) Danmark ønsker i højere grad at yde kernebidrag til UNEP. Det forventes, at det danske bidrag til UNEP vil øges indenfor den kommende tid, og at der på baggrund heraf indgås en partnerskabsaftale med UNEP om fordelingen af danske midler til UNEP's underprogrammer. En stigning i det danske bidrag vil dog afhænge af en rimelig byrdefordeling mellem donorerne. Det er desuden dansk holdning, at UNEP bør søge yderligere finansielle ressourcer gennem frivillige bidrag fra den private sektor, borgere og NGO'er, alene eller ved samarbejde med andre FN-institutioner. UNEP bør have en klar strategi for dette område samt i den forbindelse undersøge andre FN-institutioners finansieringsmetoder på området, eksempelvis UNICEF, der har udviklet en række succesfulde strategier. Ad c) Det er en stærk dansk holdning, at alle stakeholders - herunder civilsamfundet - bør inddrages i UNEP's arbejde og beslutningsprocesser. Ad d) Danmark støtter, at ministerinvolvering hvert andet år kan bestå af et kort "høj-niveau segment", og i året imellem en global miljøtilstandskonference med stakeholders suppleret med et ministersegment, som med baggrund i drøftelserne på konferencen vedtager en ministerdeklaration eller lignende. Det er vigtigt for Danmark at sikre en aktiv ministerinvolvering og at den nye konstellation er så omkostnings- og ressourceeffektivt som muligt.

Grøn økonomi

Grøn økonomi er en væsentlig dansk miljø- og udviklingsmæssig prioritet. Danmark støtter en styrkelse af nationale og internationale rammer for grøn og inklusiv vækst. Fokus for den danske bistand på det grønne område er bæredygtig fødevarerproduktion, adgang til bæredygtig energi og rent drikkevand samt en integreret tilgang til klimaudfordringerne. En anerkendelse af den tætte sammenhæng mellem vand, fødevarerproduktion og energi er væsentlig for en effektiv fattigdomsbekæmpelse. Danmark støtter desuden en stærk dialog mellem myndigheder, borgere, civilsamfundet og den private sektor om grønne initiativer og planer. Som et eksempel på arbejdet for grøn omstilling kan nævnes Global Green Growth Forum (3GF). Den private sektor har en afgørende rolle, hvis de nødvendige økonomiske midler for at sætte fart på den grønne omstilling skal tilvejebringes, hvilket er fokus for 3GF, som Danmark har lanceret i et samarbejde med Sydkorea og Mexico, og som en række danske og internationale virksomheder og vidensinstitutioner

deltager i. Målet er at bidrage til og accelerere omstillingen til en grønnere global økonomi gennem fokus på vækstpotentialet og offentlige-private partnerskaber.

Globale bæredygtighedsmål (Sustainable Development Goals = SDG's)

Det er den generelle danske holdning, at der skal etableres én samlet ramme for den globale udviklingsdagsorden efter 2015, som med afsæt i FN's 2015 mål har bæredygtig udvikling og bekæmpelse af fattigdom som ultimative mål, og som integrerer de tre dimensioner af bæredygtig udvikling. Der bør være en positiv understregning af, at der ikke er et modsætningsforhold mellem økonomisk vækst, fattigdomsbekæmpelse og bæredygtighed, men derimod muligheder for at skabe synergi. Der skal være særlig fokus på vand, bæredygtig energi og inklusiv grøn økonomi, herunder ressourceeffektivitet.

Bæredygtigt forbrug og produktion (Sustainable Consumption and Production = SCP)

Det er den generelle danske holdning, at det er glædeligt, at man i Rio enedes om at vedtage 10-års rammen af programmer for bæredygtigt forbrug og produktion. Rammen af programmerne bør nu gives høj prioritet, og det er oplagt, at de indikatorer, som udvikles som del af 10YFP SCP også integreres i SDG diskussionen. Mere specifikt er Danmark meget enig i, at bæredygtige offentlige indkøb er et centralt værktøj med et stort uudnyttet potentiale. Danmark er ligeledes enig i, at det er afgørende, at den private sektor spiller en central rolle i en omstilling til en grøn økonomi. Konkret bør der lægges stor vægt på at fremme obligatoriske og frivillige værktøjer for virksomheders bæredygtighedsrapportering.

UNEP's regionale tilstedeværelse

Danmark støtter en styrkelse af UNEP's regionale tilstedeværelse under hensyn til UNEP's fortsatte normative og katalyserende rolle. Det er derfor indstillingen, at Danmark skal indtage en forsigtigt positiv position overfor UNEP's forslag til fremtidige regionale engagementer. Det er vigtigt, at UNEP er aktiv i promoveringen af grøn omstilling på nationalt og regionalt plan bl.a. via teknisk bistand. Dette medfører ikke pr. automatik en implementerende rolle for UNEP.

2. Beslutningsforslag på Styrelsesrådet

2.1. Grøn økonomi

Kina har fremsat et beslutningsforslag, der anerkender og bekræfter paragraf 62 i Rio+20-slutdokumentet, der tilskynder landene til at implementere politikker mht. grøn økonomi. Beslutningsforslaget understreger, at der er forskellige tilgange, visioner, modeller og værktøjer til rådighed for hvert land i overensstemmelse med deres nationale forhold og prioriteter. UNEP anmodes desuden om at indsamle og dele ideer, koncepter, praksisser og erfaringer, som kan styrke konceptet grøn økonomi. Danmark kan ikke støtte forslaget i dets nuværende udformning og er særligt skeptisk overfor introduktionen af begrebet "ecological civilisation", samt det ensidige fokus på adgang til teknologi og den gentagne understregning af hensynet til nationale forhold og prioriteter.

2.2. Miljøets tilstand og hjælp til UNEP's arbejde med at løse store miljøudfordringer

Området vedrører de centrale videnskabelige og politiske (policy) spørgsmål, der stammer fra UNEP's aktiviteter i forhold til vurderinger af miljøets tilstand og tidlig varsel. Det er en central del af UNEP's mandat løbende at vurdere miljøets tilstand. Det sker gennem en række rapporter - herunder flagskibsrapportserien Global Environmental Outlook (GEO). Beslutningsforslaget lægger op til fortsat støtte af rapportskrivning/processer, men påpeger også, at der på en række områder er mangel på data og passende indikatorer, især på kemikalieområdet. Danmark kan generelt støtte forslaget.

2.3. Konsulterende proces om finansieringsmuligheder for kemikalier og affald

Der foreligger en rapport og et forslag til beslutning om en integreret tilgang til finansiering af kemikalie- og affaldsområdet, som er resultat af en længere proces om finansieringsmuligheder for kemikalier og affald. Finansieringen retter sig primært mod implementering i u-landene af forpligtelser under internationale miljøaftaler. Danmark mener, at det er vigtigt for implementering af de internationale kemikalie- og affaldskonventioner, og også for implementering af den globale kemikaliestrategi SAICM, at der vedtages en

integreret tilgang for finansiering af området. Danmark vil arbejde for, at de øvrige to aspekter af den integrerede tilgang - integration i nationale udviklingsstrategier og politikker samt inddragelse/ansvarliggørelse af den private sektor/industrien - får større vægt i beslutningen, end der er lagt op til.

2.4. Kemikalieforvaltning inkl. kviksølv

Del I om bly og cadmium

Beslutningsforslaget tager udgangspunkt i UNEP's eksisterende arbejde om bly og cadmium og opfordrer eksekutivdirektøren til at forsætte og styrke sin indsats på området. Desuden fremhæves, at der er behov for yderligere regional, national og lokal opmærksomhed og handling på området, og opfordrer regeringer og andre til at reducere risici for miljø og sundhed fra bly og cadmium i hele deres livscyklus. Danmark bakker op om fortsat handling på regional og lokalt plan. Derimod kan Danmark ikke støtte, at UNEP skal styrke sin egen indsats på området yderligere, da der er andre indsatsområder, som har højere prioritet i forhold til global handling såsom kviksølv og implementeringen af SAICM (den globale kemikaliestrategi).

Del II om kviksølv

I januar 2013 blev der opnået enighed om en ny kviksølvkonvention. Beslutningsforslaget hilser resultatet velkommen og anmoder eksekutivdirektøren om at indkalde til en diplomatisk konference i oktober 2013 i Japan, hvor konventionen skal vedtages og åbnes for underskrivelse. Eksekutivdirektøren anmodes desuden om, under UNEP, at etablere et midlertidigt sekretariat, som skal fungere indtil konventionen træder i kraft. Alle regeringer opfordres til at underskrive og ratificere konventionen, så hurtigt som muligt. Danmark kan støtte forslaget, herunder etableringen af et midlertidigt sekretariat, der så vidt muligt skal samarbejde og koordinere med fælles-sekretariat under de eksisterende kemikalie- og affaldskonventionerne.

Del III om implementering af den globale kemikaliestrategi SAICM.

Beslutningsudkastet understreger vigtigheden af, at sikker kemikaliehåndtering integreres i landes nationale politikker (mainstreaming), og at omkostningerne ved ikke at gøre noget tages med i betragtning. Desuden opfordres alle parter til yderligere implementering af SAICM med sikker kemikaliehåndtering i hele dets livscyklus og opfordrer til at alle, inkl. den private sektor, bidrager finansielt til implementeringen af SAICM. Danmark kan generelt støtte forslaget.

Del IV om affaldshåndtering

Beslutningsforslaget anmoder eksekutivdirektøren om at udvikle en UNEP strategi for affald omhandlende bl.a. forebyggelse, minimering, miljømæssige forsvarlig håndtering af affald samt om at facilitere indsamling af viden ift. at fremskaffe et værktøj som skal kunne respondere på nøgleudfordringer i fremtiden. Danmark kan generelt støtte forslaget.

Del V om Persistente giftige forureningsstoffer (POPs)

Beslutningsudkastet anmoder eksekutivdirektøren om at yde støtte til koordineringen af arbejdet i to netværk som er nedsat under Stockholmkonvention om PCB og DDT. Danmark kan støtte forslaget.

2.5. Udvidelse af samarbejde og koordination inden for kemikalie- og affaldsområdet

På Governing Council i 2011 blev UNEP bedt om at fremme en konsultativ proces om udfordringer og muligheder for samarbejde og koordination på kemikalie- og affaldsområdet på langt sigt. Den proces er endnu ikke kommet i gang, og det er dét beslutningsforslaget vil ændre på. Danmark kan støtte forslaget.

2.6. UNEP's arbejde med bæredygtig forbrug og produktion (SCP)

Formålet med beslutningsforslaget er at tage beslutning om UNEP's fremtidige arbejde om bæredygtigt forbrug og produktion, herunder særligt igangsættelsen af arbejdet under 10-års rammen af programmer for bæredygtigt forbrug og produktion (10 YFP – SCP), som blev vedtaget med Rio+20 teksten. Danmark kan støtte forslaget med få ændringer.

2.7. Ret, forvaltning og lovgivning for miljømæssig bæredygtighed

Der foreligger et udkast til beslutning, som støtter op om de initiativer, der er taget for at forbedre lovgivning på miljøområdet og dens håndhævelse og anmoder UNEP om at tage en række yderligere initiativer. Danmark kan støtte forslaget med få ændringer.

2.8. International vejledning om vandkvalitet i økosystemer

Med beslutningen opfordres eksekutivdirektøren til sammen med regeringer, videnskabelige institutioner, FN-organer og relevante interessenter at udarbejde en international vejledning om vandkvalitet i økosystemer til brug for udvikling af standarder, politikker og rammer for vandforvaltning på nationalt niveau. Danmark kan støtte forslaget.

2.9. IPBES (Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services)

På sit første plenarmøde som blev afholdt i Bonn 21.-26. januar 2013, vedtog IPBES en opfordring til UNEP om at bidrage administrativt til IPBES sekretariat i samarbejde med FAO, UNDP og UNESCO. Danmark støtter, at IPBES sekretariatet skal have et institutionel og administrativ tilknytning til de fire ovennævnte FN organisationer og programmer med UNEP i førerrollen.

2.10. Koordinering på tværs af FN-systemet herunder Environment Management Group (EMG)

Beslutningen anerkender EMG's arbejde med koordinering og samarbejde på tværs af FN-systemet, mainstreaming af miljøhensyn i FN's arbejde samt gruppens fokus på at bidrage til implementeringen af Rio+20-slutdokumentet. Danmark kan støtte forslaget.

2.11. Medium-term strategi for perioden 2014-2017 og toårigt program for 2014-2015

Beslutningsforslaget vedrører godkendelse af UNEP's medium-term strategi for 2014-2017 samt arbejdsprogram og budget for 2014-2015. Danmark kan støtte forslaget.

2.12. Management af trustfunds og øremærkede bidrag

Beslutningen er primært af teknisk karakter og vedrører oprettelsen og videreførelsen af en række fonde til håndteringen af bl.a. øremærkede midler til dele af UNEP's arbejde. Danmark kan støtte forslaget.

2.13. Climate Technology Center and Network

Beslutningsforslaget omhandler etableringen af Climate Technology Center and Network (CTCN) under UNEP's ledelse. Danmark kan støtte forslaget, hvis det ikke omhandler den konkrete fysiske placering af CTCN, da det derved vil være ødelæggende for planerne om at placere CTCN i FN-byen i København.